

Łukasz Sporny
Dominika Strutyńska
Piotr Wróblewski

Chemia

Plan wynikowy

Nr	Temat lekcji	Wymagania na ocenę				
		dopuszczajcq	dostatecznq	dobrq	bardzo dobrq	
Uczeń:						
Dział 1. Substancje						
1	Zasady bezpieczeństwa na lekcjach chemii	- określa, co to jest chemia; - rozpoznaje piktogramy na etykietach opakowań substancji; - wymienia podstawowe szkło laboratoryjne.	- określa, czym się zajmuje chemicy; - podaje przykłady piktogramów; - wymienia podstawowe szkło i sprzęt laboratoryjny; - wymienia zasady bezpiecznej pracy w pracowni chemicznej; - wymienia podstawowe elementy opisu doświadczenia.	- stosuje zasady bezpiecznej pracy w pracowni chemicznej; - opisuje, do czego służą karty charakterystyki i potrafi je wyszukać w internecie; - interpretuje piktogramy umieszczone na etykietach; - wyjaśnia, jak powinno się formułować obserwacje i wnioski.	- wymienia podstawowe szkło i sprzęt laboratoryjny oraz podaje ich zastosowanie; - wyszukuje potrzebne informacje w kartach charakterystyk; - wyjaśnia, jak powinno się formułować obserwacje i wnioski.	
2	Substancje i ich właściwości	- wyjaśnia, co to jest substancja; - podaje przykłady właściwości fizycznych i właściwości chemicznych; - wymienia stany skupienia; - wymienia nazwy zmiany stanów skupienia.	- bada niektóre właściwości wybranych substancji; - opisuje stany skupienia i wskazuje ich przykłady.	- opisuje właściwości wybranych substancji; - rozróżnia właściwości fizyczne od chemicznych; - tłumaczy, na czym polega zmiana stanów skupienia.	- identyfikuje substancję na podstawie ich właściwości; - bezpośrednio odróżnia właściwości fizyczne od właściwości chemicznych.	
3	Reakcja chemiczna a zjawisko fizyczne	- definiuje pojęcie: zjawisko fizyczne; - definiuje pojęcie: reakcja chemiczna; - podaje przykład zjawiska fizycznego i reakcji chemicznej zachodzących w otoczeniu człowieka.	- opisuje zjawisko fizyczne i reakcję chemiczną; - podaje kilka przykładów zjawisk fizycznych i reakcji chemicznych zachodzących w otoczeniu człowieka.	- porównuje zjawisko fizyczne i reakcję chemiczną; - opisuje różnice pomiędzy zjawiskiem fizycznym a reakcją chemiczną; - wskazuje w podanych przykładach reakcję chemiczną i zjawisko fizyczne.	- klasyfikuje przemiany jako reakcje chemiczne i zjawiska fizyczne, na podstawie obserwacji.	
4	Gęstość substancji	- zapisuje wzór na gęstość; - wyjaśnia, co oznaczają symbole występujące we wzorze na gęstość; - definiuje pojęcie: gęstość.	- podaje przykłady nazwy substancji o różnej gęstości; - wymienia jednostki gęstości;	- podaje przykłady nazwy substancji o różnej gęstości; - wymienia jednostki gęstości;	- omawia zasady bezpieczeństwa z substancjami; - od próprio obserwacje od wniosków.	

		- podstawia dane do wzoru na gęstość substancji; - przeprowadza proste obliczenia z wykorzystaniem pojęć: masa, gęstość, objętość; - odczytuje wartość gęstości z tabeli.		
5, 6	Sporządzanie i rozdzielanie mieszanin	- podaje definicję mieszaniny; - wskazuje przykłady mieszanin; - sporządza mieszaniny; - definiuje pojęcia: ścześnie, destylacja, rozdzielanie w rozdzielaczu, odparowanie, dekantacja, sedymentacja.	- wskazuje przykłady mieszanin jednorodnych i niejednorodnych; - odróżnia mieszaninę jednorodną od niejednorodnej oraz niejednorodnej oraz wymienia ich cechy; - wymienia przykładowe metody rozdzielania mieszanin; - wyjaśnia, na czym polegają: ścześnie, destylacja, rozdzielanie w rozdzielaczu, odparowanie, dekantacja, sedymentacja.	- dobiera odpowiednią metodę rozdzielenia do mieszaniny; - wskazuje właściwości fizyczne decydujące o skuteczności rozdzielania mieszaniny; - montuje zestaw do śczeżenia; - tłumaczy, na czym polega destylacja, podaje kilka zastosowań tej metody rozdzielenia.
7	Substancje proste, substancje złożone a mieszaniny		- wymienia przykłady substancji prostych i złożonych; - wskazuje w układzie okresowym pierwiastków symbole wybranych pierwiastków; - podaje wzory chemiczne wody i tlenku węgla(IV).	- opisuje różnice między związkami chemicznymi a pierwiastkiem; - podaje przykłady mieszanin i związków chemicznych; - odróżnia symbole chemiczne od wzorów chemicznych.
8	Metale i niemetale		- klasyfikuje pierwiastki jako metale i niemetale; - podaje kilka przykładów przedmiotów wykonanych z metalami; - podaje po kilka przykładów niemetalów i metali.	- wymienia podstawowe różnice pomiędzy metalami a niemetalam; - odróżnia metal od niemetalu na podstawie przedstawionych właściwości: - podaje wspólne właściwości metali; - wymienia właściwości niemetalów.
9	Podsumowanie działu 1			
10	Sprawdzian			

Nr	Temat lekcji	Wymagania na ocenę			
		dopuszczajĄcq	dostatecznq	dobraq	bardzo dobrq
Dział 2. Świat okiem chemika					
11	Atomy i cząsteczki	- definiuje pojęcie: dyfuzja; - definiuje pojęcie: atom; - wie, że substancje składają się z atomów; - definiuje pojęcie: cząsteczkę.	- podaje kilka przykładów zjawiska dyfuzji; - obserwowanych w życiu codziennym; - tłumaczy, na czym polega zjawisko dyfuzji; - opisuje, czym się różni atom od cząsteczek.	- wyjaśnia, jak zachodzi zjawisko dyfuzji; podaje kilka jego przykładów; - odróżnia zapis przedstawiający atom od zapisu przedstawiającego cząsteczkę.	- projektuje doświadczenie potwierdzające ziarnistość materii; - przeprowadza doświadczenie będące dowodem na ziarnistość materii; - podaje kilka przykładów cząsteczek.
12	Układ okresowy pierwiastków chemicznych – wprowadzenie	- opisuje, czym jest układ okresowy pierwiastków; - zna twórcę układu okresowego pierwiastków; - wskazuje grupy i okresy na układzie okresowym; - definiuje liczbę atomową jako liczbę porządkową.	- posługuje się układem okresowym pierwiastków w celu odczytania położenia danego pierwiastka; - wskazuje grupy główne i poboczne w układzie okresowym; - odczytuje informacje o atomie danego pierwiastka – liczba atomowa.	- wskazuje w układzie okresowym pierwiastków położenie metali i niemetalów; - porządkuje podane pierwiastki według rosnącej liczby atomowej; - określa położenie symbolu pierwiastka w układzie okresowym (proste przykłady).	- podaje położenie pierwiastka w układzie okresowym, określa przynależność do metali lub niemetalów oraz odczytuje wartość liczby atomowej.
13	Masa atomowa, masa cząsteczkowa	- definiuje pojęcie: masa atomowa; - opisuje, czym się różni atom od cząsteczek; - definiuje pojęcie: masa cząsteczkowa.	- wskazuje jednostkę masy atomowej; - odróżnia zapis przedstawiający atom od zapisu przedstawiającego cząsteczkę; - na podstawie symbolu odczytuje masę atomową wybranego pierwiastka.	- odczytuje masę atomową z układu okresowego pierwiastków; - na podstawie prostych wzorów chemicznych oblicza masę cząsteczkową cząsteczek i wybranych związków chemicznych; - wyjaśnia, dlaczego masę atomów i cząsteczek podaje się w jednostkach masy atomowej.	- na podstawie wzoru chemicznego oblicza masę cząsteczkową cząsteczek i wybranych związków chemicznych; - rozwiązuje zadania problemowe z wykorzystaniem znajomości masy cząsteczkowej i masy atomowej.
14	Budowa atomu – protony, neutrony i elektryny	- opisuje skład atomu: jądro (protony i neutrony) oraz elektryny; - definiuje pojęcie pierwiastka chemicznego jako zbiór atomów o takiej samej liczbie atomowej (Z).	- stosuje zapis ${}_Z^A E$ i go interpretuje; - opisuje protony, neutrony i elektryny (podaje symbole, masy, ładunki); - ustala liczbę protonów, elektronów i neutronów w atomie na podstawie liczby atomowej i masowej.	- swobodnie korzysta z informacji zawartych w układzie okresowym do ustalania liczby cząstek (protonów, elektronów i neutronów) w atomie przykładowego pierwiastka.	

15, 16	Budowa atomu pierwiastka chemicznego a jego położenie w układzie okresowym	- definiuje pojęcie: powłoka elektronowa; - definiuje pojęcie: elektryny walencyjne.	- określa na podstawie położenia pierwiastka w układzie okresowym liczbę powłok elektronowych w atomie; - określa na podstawie położenia pierwiastka w układzie okresowym liczbę elektronów zewnętrznej powłoki elektronowej dla pierwiastków grup głównych (1–2 i 13–8); - rysuje uproszczony model budowy atomu (pierwiastki 1 i 2 okresu).	- rysuje uproszczony model atomu; - zapisuje konfigurację elektronową atomów dla pierwiastków grup głównych; - podaje informacje na temat budowy wybranego pierwiastka na podstawie położenia w układzie okresowym pierwiastków; - wyjaśnia znaczenie elektronów walencyjnych.	- zapisuje konfigurację elektronową atomów dla pierwiastków grup głównych; - projektuje doświadczenie wskazujące właściwości pierwiastków chemicznych wynikające z ich położenia w układzie okresowym; - opisuje, jak się zmienia charakter chemiczny pierwiastków grup głównych.	- rysuje modele budowy atomów łącznic zapisem konfiguracji dla pierwiastków grup głównych; - projektuje doświadczenie wskazujące właściwości pierwiastków chemicznych wynikające z ich położenia w układzie okresowym; - omawia, jak się zmienia aktywność metali niemetali w grupach i niemetalów okresach.	
17	Izotopy	- wyjaśnia pojęcie: izotop; - klasyfikuje izotopy jako naturalne i sztuczne; - definiuje pojęcie masy atomowej jako uśrednionej wartości mas atomowych wszystkich izotopów danego pierwiastka.	- wymienia izotopy wodoru i je nazwa; - opisuje różnice w budowie izotopów na przykładzie izotopów wodoru; - wymienia zastosowanie wybranych izotopów.	- wyróżnia izotopy tego samego pierwiastka spośród podanych przykładów; - określa skład jądra atomowego izotopu; - opisuje sposób wyliczania masy atomowej.	- wyjaśnia różnice w budowie izotopów; - objasnia pojęcie masy atomowej jako uśrednionej wartości mas atomowych wszystkich izotopów danego pierwiastka; - projektuje model jąder atomowych podanych izotopów.	- wyjaśnia, dla którego wartości masy atomowej nie jest całkowita; - oblicza masę atomową wskazanego pierwiastka na podstawie liczby masowych i składu procentowego izotopów.	
18	Podsumowanie działu 2						
19	Sprawdzian						
Dział 3. Jak to jest połączone?							
20, 21	Wiązania kowalencyjne	- definiuje pojęcie: wiązanie chemiczne; - zna pojęcie: wiązanie kowalencyjne (niespolaryzowane i spolaryzowane); - zna pojęcia: dublet elektronowy, oktet elektronowy; - opisuje funkcje elektronów zewnętrznej powłoki w łączeniu się atomów; - podaje przykłady substancji o wiązaniach kowalencyjnych (niespolaryzowanych i spolaryzowanych).	- opisuje na przykładzie cząsteczek H_2, Cl_2, N_2 powstawanie wiązań chemicznych; - określa, kiedy powstają wiązania kowalencyjne niespolaryzowane i spolaryzowane na podstawie różnic elektrojemności Paulinga; - odróżnia wzór sumaryczny od wzoru strukturalnego; - odczytuje ze wzoru chemicznego z jakich pierwiastków i z ilu atomów składa się dana cząsteczka.	- tłumaczy reguły dubletu i oktetu; - stosuje pojęcie elektrojemności Paulinga do określania rodzaju wiązań (kowalencyjne, jonowe) w podanych substancjach; - posługuje się symbolami pierwiastków i stosuje je do zapisywania wzorów chemicznych; - opisuje na przykładzie cząsteczek: CO_2, H_2O, HCl, NH_3, CH_4 powstawanie wiązań chemicznych; - ilustruje graficznie powstawanie wiązań kowalencyjnych.	- opisuje podanych przykładów cząsteczek klasyfikując rodzaj wiązania w nich występujący; - wyjaśnia mechanizm tworzenia wiązań kowalencyjnych.	- uzasadnia, dla którego w danej cząsteczce występuje określony rodzaj wiązania; - wyjaśnia, na czym polega polaryzacja wiązania.	- spośród podanych przykładów cząsteczek klasyfikuje rodzaj wiązania w nich występujący; - wyjaśnia mechanizm tworzenia wiązań kowalencyjnych.

Nr	Temat lekcji	Wymagania na ocenę			
		dopuszczajcq	dostateczq	dobrq	bardzo dobrq
celujcq					
22	Wiązania jonowe	- definiuje pojęcie: wiązanie jonowe; - stosuje pojęcie jonu (kation i anion); - definiuje pojęcie: elektrojemność Paulinga; - podaje przykłady substancji o wiązaniu jonowym.	- opisuje funkcję elektronów zewnętrznej powłoki w wiązaniu jonowym; - określa ładunek jonów metali oraz niemetal; - stosuje pojęcie elektrojemności Paulinga do określenia rodzaju wiązań jonowych w podanych substancjach; - przedstawia ogólny schemat powstawania wiązania jonowego.	- tłumaczy, jak powstają jony; - opisuje powstawanie wiązań jonowych (np. NaCl, CaO); - zapisuje mechanizm powstania prostych jonów.	- wyjaśnia różnicę pomiędzy atomem, cząsteczką jonem; - przedstawia w sposób modelowy powstanie wiązania jonowego; - w zbiorze substancji o budowie jonowej, wskazuje związki o wyraźna różnica między sposobem powstawania wiązań kovalencyjnych a wiązań jonowych.
23	Rodzaj wiązania a właściwości związku chemicznego	- zna pojęcia: przewodnik, izolator, - tłumaczy, czym są związki kovalencyjne, a czym – związane jonowe; - tłumaczy, na czym polega przewodnictwo elektryczne i przewodnictwo cieplne substancji.	- przeprowadza pomiar przewodnictwa elektrycznego badanych substancji; - wskazuje podstawowe różnice we właściwościach pomiędzywiązaniami o różnej budowie; - określa rodzaj wiązania w związku chemicznym.	- porównuje właściwości związków kovalencyjnych i jonowych (stan skupienia, rozpuszczalność w wodzie, temperaturę topnienia i temperaturę wrzenia, przewodnictwo ciepła i przewodnictwo elektryczności); - przeprowadza pomiar przewodnictwa elektrycznego badanych substancji oraz zapisuje obserwacje i wnioski.	- korzysta z materiałów źródłowych (podręcznik, tablice chemiczne, karty charakterystyki) do zdobywania informacji o właściwościach związków chemicznych; - wyjaśnia różnicę pomiędzy rodzajami wiązań; - opisuje zależność pomiędzy rodzajami wiązań a właściwościami danego związku chemicznego.
24, 25	Wartościowość pierwiastków w związkach chemicznych	- definiuje pojęcia: wartościowość, indeks stochiometryczny; - określa wartościowość pierwiastków w wolnym stanie; - zna symbole pierwiastków chemicznych; - określa na podstawie układu okresowego wartościowość dla pierwiastków grup głównych; - odczytuje proste zapisy, takie jak: 2H i H_2 oraz 2H_2.	- ustala dla związków dwupierwiastkowych (np. tlenków) wzór sumaryczny na podstawie wartościowości oraz wartościowość na podstawie wzoru sumarycznego; - ustala nazwę oraz wzór sumaryczny prostego związku dwupierwiastkowego.	- wyjaśnia i wykorzystuje pojęcie: wartościowość; - wyróżnia wartościowość pierwiastków chemicznych na podstawie związków chemicznych; - określa, dla którego nie dla każdego związku chemicznego można narysować wzór strukturalny.	- podaje nazwy związków chemicznych na podstawie ich wzorów dla przykładów o wyższym stopniu trudności; - zapisuje wzory związków chemicznych na podstawie nazwy dla przykładów o wyższym stopniu trudności.
26	Podsumowanie działu 3				
27	Sprawdzian				

Dział 4. Ważne prawa

28	Prawo staności składu związku chemicznego	- podaje treść prawa staności składu związku chemicznego; - tłumaczy prawo staności składu na prostych przykładach; - oblicza masy cząsteczkowe prostych związków.	- ustala stosunek masowy pierwiastków w dwupierwiastkowym związku chemicznym; - oblicza skład procentowy pierwiastków w dwupierwiastkowym związku chemicznym na podstawie jego wzoru sumarycznego.	- przeprowadza obliczenia na podstawie prawa staności składu.	- postępuje się prawem staności składu związku chemicznego w odniesieniu do życia codziennego; - ustala wzór sumaryczny związku chemicznego na podstawie podanego stosunku masowego.	- rozwiązuje zadania problemowe na podstawie prawa staności składu związku chemicznego.
29, 30	Rodzaje reakcji chemicznych	- zna pojęcia: reakcja chemiczna, reakcja syntetyczna, reakcja analizy, reakcja wymiany; - potrafi zdefiniować substraty i produkty reakcji chemicznej; - podaje przykłady: reakcji syntetycznej, reakcji analizy, reakcji wymiany; - definiuje pojęcia: reakcje egzotermiczne, reakcje endotermiczne.	- odróżnia reakcję syntezę od reakcji analizy; - potrafi wskazać w szeregu reakcji chemicznych konkretny rodzaj reakcji; - wskazuje substraty i produkty; - opisuje, na czym polegają reakcje syntezы, analizy i wymiany.	- zapisuje słownie proste przykłady równań chemicznych; - przedstawia modelowy schemat równania reakcji chemicznej; - podaje przykłady reakcji egzotermicznych i endotermicznych znane z życia codziennego.	- wskazuje wpływ katalizatora na przebieg reakcji chemicznej; - wyjaśnia różnicę między substratem, produktem a katalizatorem.	- na podstawie równania reakcji lub opisu jej przebiegu odróżnia reagenty (substraty i produkty) od katalizatora; - wyjaśnia rolę katalizatora.
31, 32	Zapisywanie i odczytywanie przebiegu reakcji chemicznej	- definiuje pojęcia: współczynnik stochiometryczny, indeks stochiometryczny; - podaje przykłady różnych rodzajów reakcji (syntez, analiz, wymiany); - wskazuje substraty i produkty; - interpretuje zapisy, np. $H_2 + 2H \rightarrow 2H_2$.	- uzgadnia współczynniki stochiometryczne w prostych równaniach; - odczytuje proste równania reakcji chemicznych; - wyjaśnia znaczenie współczynnika stochiometrycznego i indeksu stochiometrycznego.	- zapisuje i odczytuje proste równania reakcji chemicznych w formie cząsteczkowej; - układa równania reakcji chemicznych zapisanych słownie i przedstawionych w postaci modeli.	- zapisuje i odczytuje równania reakcji chemicznych o większym stopniu trudności; - odczytuje przebieg reakcji chemicznej z udzieleniem związków o budowie jonowej.	- uzupełnia współczynniki stochiometryczne równań reakcji chemicznych o wyższym stopniu trudności; - wyjaśnia rolę katalizatora; - rozwiązuje chemigrify.
33	Prawo zachowania masy	- definiuje prawo zachowania masy	- wykonuje proste obliczenia oparte na prawie zachowania masy.	- stosuje prawo zachowania masy w zadaniach tekstowych; - przeprowadza doświadczenie potwierdzające zasadność prawa zachowania masy.	- zapisuje prawo zachowania chemicznej zgodnie z prawem zachowania masy; - wykonuje obliczenia oparte na prawie zachowania masy i prawie staności składu związku chemicznego w zadaniach tekstowych.	- projektuje doświadczenie pozwalające potwierdzić prawo zachowania masy.

Nr	Temat lekcji	Wymagania na ocenę			
		dopuszczajcq	dostatecznq	dobrq	bardzo dobrq
		Uczeń:			celujcq
34, 35	Obliczenia stochiometryczne	- oblicza masy cząsteczek i związków chemicznych na podstawie mas pierwiastków wchodzących w ich skład; - zapisuje równania reakcji chemicznych; - dobiera współczynniki stochiometryczne.	- stosuje prawa chemiczne (prawo stałości składu i prawo zachowania masy) do prostych obliczeń; - przeprowadza proste obliczenia z wykorzystaniem równań reakcji chemicznych.	- dokonuje obliczeń związanych ze stochiometrią wzoru chemicznego i wykonuje równanie reakcji chemicznej.	- wykonuje obliczenia do bardziejzych zadań z tematyki działu 4.
36	Podsumowanie działu 4				
37	Sprawdzian				
Dział 5. Gazy i tlenki					
38	Powietrze, gazy szlachetne	- zna skład powietrza; - wymienia podstawowe właściwości powietrza; - omawia obecność, znaczenie i rolę powietrza w przyrodzie; - wskazuje w układzie okresowym pierwiastków gazy szlachetne; - wymienia kilka przykładów gazów szlachetnych.	- opisuje, czym jest powietrze; - opisuje właściwości powietrza; - opisuje właściwości fizyczne gazów szlachetnych; - wymienia zastosowanie wybranych gazów szlachetnych.	- przeprowadza doświadczenie potwierdzające fakt, że powietrze jest mieszane; - wyjaśnia, dlaczego gazy szlachetne są mało aktywne chemicznie.	- wyjaśnia, czy skład powietrza jest stały czy zmienny; - opisuje rolę pary wodnej w powietrzu; - projektuje doświadczenie pozwalające wykryć parę wodną w powietrzu.
39	Tlen	- odczytuje z układu okresowego pierwiastków informacje o tlenie; - wymienia właściwości tlenu; - omawia sposób identyfikacji tlenu; - wymienia zastosowania tlenu; - wskazuje na duże znaczenie tlenu w życiu organizmów żywych.	- opisuje budowę cząsteczek tlenu; - wymienia właściwości tlenu w podziale na fizyczne i chemiczne; - przeprowadza doświadczenie badające szybkość korozji metali; - opisuje proces rdzewienia; - wymienia czynniki środowiska, które powodują korozję.	- projektuje i przeprowadza doświadczenie polegające na otrzymaniu tlenu; - określa rolę tlenu w przyrodzie; - wskazuje czynniki, które przyspieszają korozję; - proponuje sposoby zabezpieczania przed rdzewieniem produktów zawierających żelazo.	- projektuje doświadczenie pozwalające otrzymać tlen innymi metodami; - zapisuje równania reakcji otrzymywania tlenu.

40	Tlenek węgla(IV)	- opisuje budowę tlenku węgla(IV); - opisuje właściwości tlenku węgla(IV); - opisuje wybraną metodę otrzymywania tlenku węgla(IV); - zna sposób identyfikacji tlenku węgla(IV); - podaje zastosowania tlenku węgla(IV).	- opisuje właściwości tlenku węgla(IV) z podziałem na fizyczne i chemiczne; - wymienia źródła tlenku węgla(IV); - wyjaśnia znaczenie tlenku węgla(IV) dla organizmów żywych; - opisuje, jak wykryć tlenek węgla(IV) w powietrzu wydychanym z płuc; - opisuje obieg tlenku w przyrodzie; - opisuje obieg węgla w przyrodzie.	- projektuje i przeprowadza doświadczenie pozwalające otrzymać tlenek węgla(IV); - projektuje i przeprowadza doświadczenie pozwalające wykryć tlenek węgla(IV) w powietrzu wydychanym z płuc; - wyjaśnia, co to jest woda wapienna; - wyjaśnia obieg węgla w przyrodzie; - wyjaśnia obieg tlenu w przyrodzie.	- pisze równania reakcji otrzymywania tlenku węgla(IV) (np. rozkład węglanów, reakcja węglanu wapnia z kwasem solnym); - porównuje właściwości tlenu i tlenku węgla(IV); - wyjaśnia, jak działa tlenek węgla(II) na organizm człowieka; - wyjaśnia znaczenie procesu fotosyntezy.	- projektuje doświadczenie pozwalające otrzymać wodór innymi metodami; - porównuje właściwości tlenu i wodoru; - wyjaśnia, dlaczego z wodorem należy obchodzić się ostrożnie.
41	Wodór – gaz o najmniejszej gęstości	- wie i wymienia, gdzie występuje wodór; - zna zasady postępowania z wodorem; - opisuje właściwości wodoru; - opisuje budowę cząsteczek wodoru; - zna metodę laboratoryjną identyfikacji wodoru; - opisuje poznany na lekcji metodę otrzymywania wodoru; - opisuje zastosowania wybranych wodorków niemetalii (amoniaku, chlorowodoru, siarkowodoru); - wymienia zastosowanie wodoru.	- opisuje właściwości wodoru w podziale na fizyczne i chemiczne; - bada właściwości wodoru; - odczytuje równania reakcji otrzymywania wodoru; - opisuje właściwości fizyczne wybranych wodorków niemetalii (amoniaku, chlorowodoru, siarkowodoru).	- zapisuje równanie reakcji otrzymywania wodoru; - zapisuje i odczytuje równania syntezy wodorków niemetalii; - odczytuje z różnych źródeł informacje o właściwościach wodoru; - zapisuje równanie spalania wodoru; - porównuje gęstość wodoru z gęstością innych znanych mu gazów.	- projektuje doświadczenie pozwalające otrzymać wodór innymi metodami; - porównuje właściwości tlenu i wodoru; - wyjaśnia, dlaczego z wodorem należy obchodzić się ostrożnie.	- projektuje doświadczenie pozwalające otrzymać wodór innymi metodami; - porównuje właściwości tlenu i wodoru; - wyjaśnia, dlaczego z wodorem należy obchodzić się ostrożnie.
42, 43	Tlenki metali i niemetalii	- zna podział tlenków; - definiuje pojęcie: tlenek; - wskazuje wzór ogólniony tlenków; - omawia budowę tlenków; - oblicza masy cząsteczkowe tlenków; - ustala proste wzory sumaryczne tlenków na podstawie nazwy i odwrotnie; - ustala proste wzory sumaryczne tlenków na podstawie nazwy i odwrotnie; - wymienia zastosowania wybranych tlenków.	- rozróżnia tlenki metali i niemetalii; - ustala wzory sumaryczne tlenków na podstawie nazwy i odwrotnie; - pisze proste równania reakcji tlenu z metalami i niemetalami; - opisuje właściwości fizyczne wybranego tlenku; - wykonuje proste obliczenia wykorzystujące prawo stałości składu i prawo zachowania masy.	- pisze równania reakcji tlenu z metalami i niemetalami; - opisuje właściwości fizyczne wybranych tlenków (np. tlenku wapnia, tlenku glinu, żelaza, tlenków węgla, tlenku krzemiu(IV), tlenków siarki); - wykorzystuje obliczenia wykorzystujące prawo stałości składu i prawo zachowania masy.	- projektuje i przeprowadza doświadczenie polegające na otrzymywaniu wybranych tlenków; - zapisuje równania reakcji otrzymywania tlenków (np. tlenku wapnia, tlenku glinu, tlenku żelaza, tlenku węgla, tlenku krzemiu(IV), tlenków siarki).	- projektuje i przeprowadza doświadczenie polegające na otrzymywaniu wybranych tlenków; - porównuje właściwości tlenów niemetalii.

Nr	Temat lekcji	Wymagania na ocenę				
		dopuszczajcq	dostatecznq	dobrq	bardzo dobrq	celujcq
44	Zanieczyszczenia powietrza	- wymienia źródła zanieczyszczeń powietrza; - definiuje pojęcie: smog; - zna pojęcie:dziura ozonowa; - zna pojęcie: efekt cieplarniany; - definiuje pojęcie: kwaśne deszcze; - proponuje sposoby na ograniczenie zanieczyszczenia środowiska.	- zna rodzaje zanieczyszczeń powietrza; - wymienia skutki zanieczyszczeń powietrza; - wymienia sposoby postępującego chronić powietrze przed zanieczyszczeniami.	- opisuje przyczyny globalnych zagrożeń środowiska; - wskazuje przyczyny i skutki spadku stężenia ozonu w stratosferze; - opisuje powstawanie dziury ozonowej; - proponuje sposoby zapobiegania powiększaniu się dziury ozonowej; - proponuje sposoby zapobiegania powiększaniu się skutków efektu cieplarnianego.	- proponuje sposoby ograniczania zanieczyszczenia środowiska; - wyjaśnia powstawanie efektu cieplarnianego i wskazuje jego konsekwencje dla życia na Ziemi; - wskazuje źródła pochodzenia ozonu; - analizuje dane statystyczne dotyczące zanieczyszczeń.	- podaje znaczenie warstwy ozonowej dla życia na Ziemi; - bada stopień zapylenia powietrza w swojej okolicy; - projektuje doświadczenie udowadniające, że tlenek węgla(V) jest gazem cieplarnianym; - projektuje działania na rzecz ochrony przyrody.
45	Podsumowanie działu 5					
46	Sprawdzian					
47, 48	Dział 6. Woda i roztwory wodne	- wskazuje znaczenie wody w przyrodzie; - opisuje budowę cząsteczek wody; - wymienia stany skupienia wody; - wymienia właściwości fizyczne wody; - wie, że woda jest dobrym rozpuszczalnikiem; - definiuje pojęcia: koloid, zawiesina, roztwór właściwy; - definiuje pojęcie: roztwór rozpuszczanie; - definiuje pojęcia: roztwór nienasycony, roztwór nienasycony, roztwór obieg wody w przyrodzie.	- przewiduje zdolność do rozpuszczania się różnych substancji w wodzie; - podaje przykłady substancji, które nie rozpuszczają się w wodzie; - podaje przykłady substancji, które rozpuszczają się w wodzie, tworząc roztwory właściwe; - podaje przykłady substancji, które z wodą tworzą koloidy i zawiesiny; - podaje różnice pomiędzy roztworem nasyconym a nienasyconym; - wymienia czynniki wpływające na szybkość rozpuszczania się substancji w wodzie.	- projektuje doświadczenie pozwalające wykryć obecność wody w produkcie pochodzącego z roślinnego pochodzenia; - opisuje mechanizm rozpuszczania się substancji w wodzie; - omawia sposoby racjonalnego gospodarowania wodą; - wyjaśnia, na czym polega obieg wody w przyrodzie; - wymienia zanieczyszczenia wody; - projektuje i przeprowadza doświadczenie dotyczące rozpuszczalności różnych substancji w wodzie; - przeprowadza doświadczenie wykazujące wpływ różnych czynników na szybkość rozpuszczania substancji stałych w wodzie.	- tłumaczy, jak jest zbudowana cząsteczka wody; - omawia budowę polarną cząsteczek wody; - oblicza zawartość procentową wody w produktach spożywczych; - porównuje rozmiary cząsteczek substancji lodanych do wody w różnych rodzajach - wyjaśnia, na czym polega różnica między roztworem właściwym a koloidem i zawiesiną; - tłumaczy, w jaki sposób z roztworem nasyconego można otrzymać roztwór nienasycony.	

49, 50, 51 Rozpuszczalność substancji i stężenie procentowe roztworu	- definiuje pojęcie: rozpuszczalność substancji; - odczytuje rozpuszczalność substancji z tabeli rozpuszczalności lub z wykresu rozpuszczalności; - wie, czym jest rozpuszczalnik; - wie, czym są: masa roztworu, masa substancji, masa rozpuszczalnika; - zna pojęcie: stężenie procentowe; - zna wzór na stężenie procentowe. - wykonuje proste obliczenia dotyczące rozpuszczalności substancji; - przeprowadza proste obliczenia z wykorzystaniem pojęć: rozpuszczalność, stężenie procentowe, masa substancji, masa rozpuszczalnika, masa roztworu; - rysuje wykresy rozpuszczalności substancji w zależności od temperatury; - przeprowadza obliczenia z wykorzystaniem pojęć: rozpuszczalność, stężenie procentowe, masa substancji, masa rozpuszczalnika, masa roztworu; - potrafi sporządzić roztwór o określonym stężeniu na podstawie danych; - podaje sposoby zmniejszania i zwiększania stężenia roztworu.	- rozumie, że rozpuszczalność substancji zależy od temperatury; - wykonuje obliczenia dotyczące rozpuszczalności substancji; - rysuje wykresy rozpuszczalności substancji w zależności od temperatury; - przeprowadza obliczenia z wykorzystaniem pojęć: rozpuszczalność, stężenie procentowe, masa substancji, masa rozpuszczalnika, masa roztworu, gęstość; - wykonuje obliczenia dotyczące ilości substancji, jaka może się wytrącić po ochłodzeniu roztworu nasyconego.	- wykonuje bardziej skomplikowane obliczenia dotyczące rozpuszczalności substancji; - przeprowadza bardziej skomplikowane obliczenia z wykorzystaniem pojęć: rozpuszczalność, stężenie procentowe, masa substancji, masa rozpuszczalnika, masa roztworu, gęstość; - wyjaśnia, jakie czynnosci należą wykonać, aby sporządzić roztwór o określonym stężeniu procentowym; - opisuje stężenie procentowe roztworu w odniesieniu do zastosowania w życiu codziennym.
52 Odczyn roztworu, wskaźniki kwasowo-zasadowe	- definiuje pojęcia: odczyn, skala pH; - postuguje się skalą pH; - podaje przykłady substancji o różnych odczynach; - wymienia rodzaje odczynu roztworu; - opisuje zastosowanie wskaźników.	- wyjaśnia, do czego służą wskaźniki kwasowo-zasadowe; - określa doświadczalnie odczyn roztworu za pomocą uniwersalnego papierka wskaźnikowego.	- projektuje doświadczenie pozwalające zbadać odczyn roztworu; - wyjaśnia, czym jest uniwersalny papierek wskaźnikowy.
53 Powtórzenie działu 6			
54 Sprawdzian			

Nr	Temat lekcji	Wymagania na ocenę				
		dopuszczajcq	dostatecznq	dobra	bardzo dobrq	
Dział 7. Kwasy						
55	Wzory i nazwy kwasów	- definiuje pojęcia: kwas, kwas tlenowy, kwas beztlenowy, reszta kwasowa; - zna podział kwasów na tlenowe i beztlenowe; - wskazuje na wzór ogólny kwasów; - wymienia nazwy kwasów i ich wzory sumaryczne; - rozpoznaje wzory kwasów; - zapisuje wzory sumaryczne kwasów: $\text{HCl}_{(\text{aq})}$, $\text{H}_2\text{S}_{(\text{aq})}$, HNO_{3}, H_2SO_{3}, H_2SO_{4}, H_2CO_{3}, H_3PO_{4} oraz podaje ich nazwy.	- potrafi zapisać wzór ogólny kwasów; - wskazuje wodór i resztę kwasową; - oblicza wartość reszty kwasowej; - opisuje budowę kwasów.	- określa na podstawie układu okresowego wartość reszty (maksymalną względem wodoru i względem tlenu) dla pierwiastków grup głównych; - wymienia kwasы znane z życia codziennego.	- ustala dla związków: nazwę na podstawie wzoru sumarycznego, wzór sumaryczny na podstawie nazwy, wzór sumaryczny na podstawie wartościowości, wartościowość na podstawie wzoru sumarycznego; - wyjaśnia obecność wartościowości w nazwach niektórych kwasów.	- posługuje się terminologią poznaną na lekcji, wykorzystującą ją w zadaniach problemowych.
56	Kwasы beztlenowe	- rozpoznaje wzory kwasów beztlenowych; - pisze wzory sumaryczne kwasów beztlenowych ($\text{H}_2\text{S}_{(\text{aq})}$ i $\text{HCl}_{(\text{aq})}$) oraz zapisuje ich nazwy; - opisuje właściwości kwasów beztlenowych ($\text{H}_2\text{S}_{(\text{aq})}$ i $\text{HCl}_{(\text{aq})}$); - wskazuje wodór i resztę kwasową; - wymienia właściwości kwasów ($\text{HCl}_{(\text{aq})}$, $\text{H}_2\text{S}_{(\text{aq})}$), - wymienia zastosowania kwasu chlorowodorowego, siarkowodorowego, - zna zasady bezpiecznej pracy z kwasami.	- wskazuje na zastosowanie wskaźników kwasowo-zasadowych; - wymienia właściwości kwasów ($\text{HCl}_{(\text{aq})}$, $\text{H}_2\text{S}_{(\text{aq})}$) w podziale na fizyczne i chemiczne; - określa wartość reszty kwasowej.	- projektuje doświadczenie, w wyniku których otrzymuje proste kwasы beztlenowe ($\text{H}_2\text{S}_{(\text{aq})}$ i $\text{HCl}_{(\text{aq})}$); - tworzy modele kwasów beztlenowych; - zapisuje równania reakcji otrzymywania kwasów beztlenowych.	- wymienia i opisuje metody otrzymywania kwasów beztlenowych; - korzysta ze wskaźników w celu wykrycia kwasów; - tłumaczy różnice między kwasem solnym a chlorowodorem oraz między kwasem siarkowodorowym a siarkowodorem.	- projektuje doświadczenie pozwalające zbadać właściwości kwasu beztlenowego;
57	Kwasы tlenowe	- rozpoznaje wzory kwasów tlenowych; - zapisuje wzory sumaryczne kwasów: HNO_{3}, H_2SO_{3}, H_2SO_{4}, H_2CO_{3}, H_3PO_{4} oraz podaje ich nazwy; - opisuje właściwości kwasów tlenowych w formie cząsteczkowej;	- wskazuje na zastosowanie wskaźników kwasowo-zasadowych; - wymienia właściwości kwasów (HNO_{3}, H_2SO_{3}, H_2SO_{4}, H_2CO_{3}, H_3PO_{4}) w podziale na fizyczne i chemiczne;	- projektuje i przeprowadza doświadczenie, w wyniku którego można otrzymać kwas tlenowy; - zapisuje równania reakcji otrzymywania kwasów tlenowych w formie cząsteczkowej;	- opisuje metody otrzymywania kwasów tlenowych; - korzysta ze wskaźników w celu wykrycia kwasu; - wyznacza wartość reszty niemetalu w kwasie (reszcie kwasowej);	- projektuje doświadczenie pozwalające zbadać właściwości kwasu tlenowego; - rozwija chemigrafy.

		- wskazuje wodór i resztę kwasową; - wymienia właściwości kwasów (HNO_3, H_2SO_4, H_2CO_3, H_3PO_4); - wymienia zastosowania kwasów (HNO_3, H_2SO_4, H_2CO_3, H_3PO_4); - zna zasady bezpiecznej pracy z kwasami.	- opisuje właściwość reszty kwasowej; - określa odczyn roztworu (kwasowy, zasadowy, obojętny).	- wyznacza wzór tlenku kwasotwórczego; - identyfikuje kwasы на podstawie informacji o nich.
58	Dysociacja jonowa kwasów	- definiuje pojęcia: dysociacja elektrotyczna kwasów, elektrolit, nieelektrolit; - zna pojęcia: jon, kation, anion; - zna ogólny schemat dysociacji kwasów.	- zna definicję kwasów (według teorii Arrheniusa); - wyjaśnia, na czym polega dysociacja elektrotyczna kwasów; - zapisuje równania dysociacji prostych wzorów kwasów: $\text{HCl}_{(\text{aq})}$, HNO_3; - podaje przykłady kwasu mocnego i kwasu słabego.	- zapisuje równania dysociacji kwasów: $\text{HCl}_{(\text{aq})}$, $\text{H}_2\text{S}_{(\text{aq})}$, HNO_3, H_2SO_4, H_3PO_4 (zapis sumaryczny i stopniowy dla kwasów zawierających 2 i 3 atomy wodoru w cząsteczkach); - nazywający powstające w wyniku dysociacji kwasów; - zna kryteria podziału kwasów.
59	Porównanie właściwości kwasów	- definiuje pojęcia: roztwór stężony, roztwór rozcieniony; - zna reguły bezpiecznego rozcieniania kwasów; - definiuje pojęcie: kwaśne deszcze.	- porównuje budowę kwasów tlenowych i kwasów beztlenowych; - wymienia związki, których obecność powoduje powstawanie kwaśnych deszczów.	- wskazuje na związek właściwości kwasów z ich wpływem na środowisko naturalne; - opisuje, jak stężone kwasы wpływają na różne materiały; - analizuje proces powstawania kwaśnych opadów i ich skutki; - analizuje skutki kwaśnych opadów; - proponuje sposoby ograniczające powstawanie kwaśnych deszczów.
60	Podsumowanie działu 7			- wyjaśnia na przykładzie kwasu węglowego, co oznacza pojęcie: kwas nietrwały.
61	Sprawdzian			- wyjaśnia na przykładzie kwasu węglowego, co oznacza pojęcie: kwas nietrwały.